

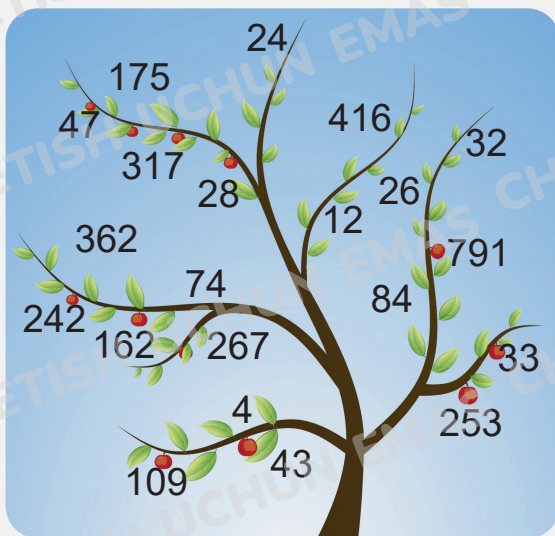
18. 4 ga bo'linish alomati

Yondosh mavzu:
Botanika bog'i

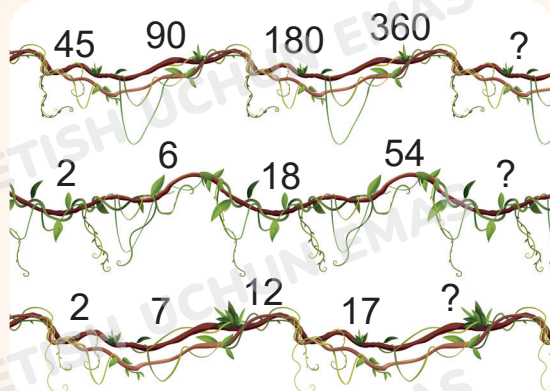
To'liq bo'linish,
bo'linish alomatlari,
qo'shish va ayirishning
xossalari

1. Shoxlardan yig'indisi
yaxlit son bo'ladigan
juftliklarni toping.

2. Qonuniyatni aniqlang
va so'roq belgisi o'rnida
qanday sonlar turishi
kerakligini aniqlang. Qaysi
qator boshqalaridan farq
qiladi?

3. Sonlar orasidan 4 ga to'liq bo'linmaydigan sonni toping. Bu sonning
Toshkentdagi Botanika bog'iga qanday aloqasi bor?

772

2 020

6 000

72 544

1 950

1 996

3 000 048

4 ga bo'linish alomati

Agar sonning oxirgi ikki raqamidan hosil bo'lgan
ikki xonali son 4 ga bo'linsa, u holda sonning
o'zi ham 4 ga bo'linadi.

483 344

6 909 328

7 340 356

18. 4 ga bo'linish alomati

4. {54 390, 249 180, 34 043, 8 742, 7 904, 6 003} to'plamdan:

a) 2 ga bo'linadigan sonlarni;

b) 4 ga bo'linadigan sonlarni ko'chirib yozing.

Xulosa qiling: Agar son 4 ga bo'linsa, u holda ...

5. Botanika bog'ida lolalar, krokuslar va sumbulalar yetishtiriladi. Hammasi bo'lib necha bosh gul piyozlari ekilgan?

Sumbulalar

846 bosh piyoz

Krokuslar

?, sumbulalardan
19 bosh ko'p piyoz

Lolalar

?, krokuslardan
4 marta kam bosh piyoz

?

6. Lolalar piyozlaridan ko'paytiriladi: har bir piyozdan bir nechta mayda piyozchalar paydo bo'ladi. Maftuna bilan Yulduz bir pushtadan lola ekishdi. Kuzda ular necha bosh piyoz hosil bo'lganini sanab chiqishdi.

Maftuna:

3 bosh piyoz

4 boshdan piyozcha berdi,

5 bosh piyoz

2 boshdan piyozcha berdi,

4 bosh piyoz

1 boshdan piyozcha berdi.

Yulduz:

4 bosh piyoz

4 boshdan piyozcha berdi,

6 bosh piyoz

3 boshdan piyozcha berdi,

2 bosh piyoz

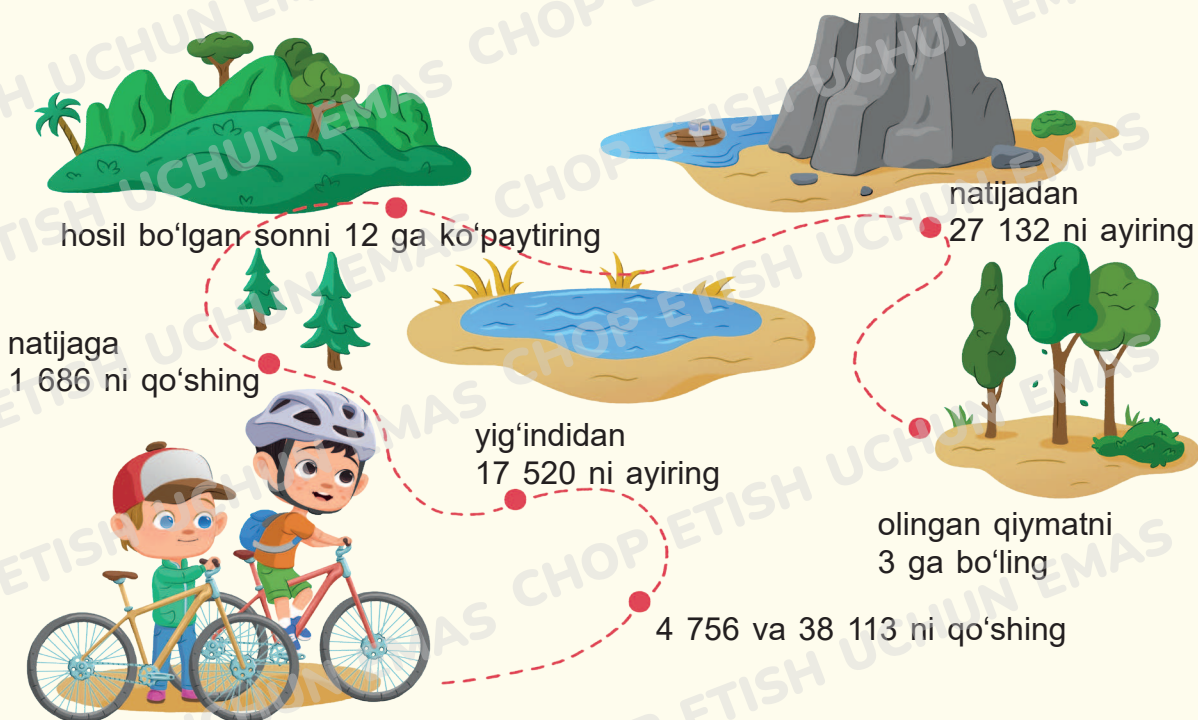
2 boshdan piyozcha berdi.

Kelgusi yilda qizlarda nechta yangi lola bo'ladi?

18. 4 ga bo'linish alomati

7. Vohid bilan Dilshod velosipedda Botanika bog'ini aylanib chiqmoqchi bo'ldi. Amallarni harakat yo'nalishi bo'yicha hisoblang. Hosil bo'lgan natija 4 ga bo'linadimi?

8. Masturaning gullar uchun qo'shaloq va bittalik gultuvaklari bor. Ularga sumbula, krokus va lola piyozlarini ekmoqchi. Mastura buni necha usulda amalga oshirishi mumkin?

9. Tenglamalarni yeching.

a) $4\,640 : x + 18\,290 = 9\,806 + 8\,564$
b) $81 \cdot y - 267 = 13\,299 - 7\,896$

10. Botanika bog'ida turli o'simliklarning 30 460 xil urug'idan iborat kolleksiya mavjud. Ularning 5 580 tasi noyob o'simliklar urug'lari, madaniy o'simliklarning urug'lari undan 4 marta ko'p, qolganlari xorijiy o'simliklar urug'lari. Xorijiy o'simliklar urug'lari qancha?

19. Masalalar yechish

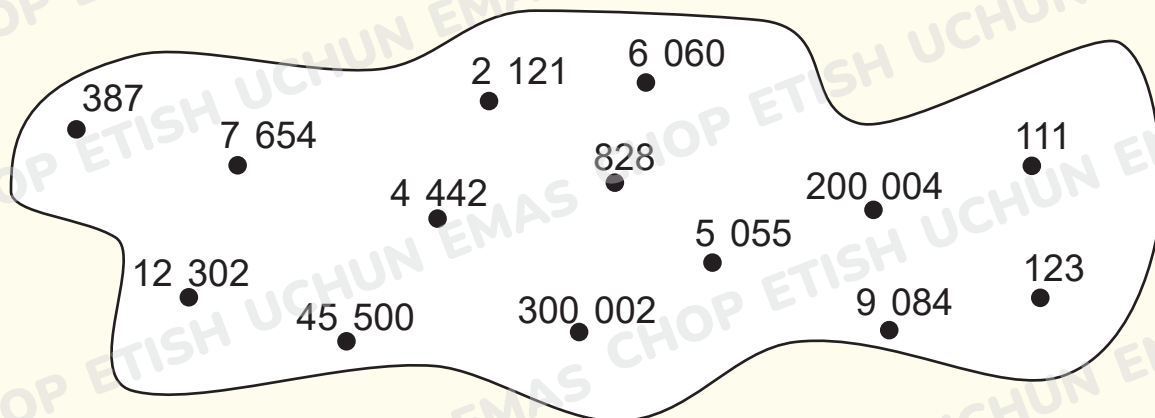
Yondosh mavzu:
Ko'rgazmalar

Bo'linish alomatleri,
sonning raqamlari va
xonalari,
tenglamalar

1. Sonlar to'plamidan:

- a) juft sonlarni;
- b) 3 ga karrali sonlarni;
- d) 4 ga karrali sonlarni;
- e) 9 ga bo'linadigan sonlarni tanlab oling.

2. Maktabda yosh rassomlarning ijodiy ishlari ko'rgazmasi tashkil etildi. Jasur har bir sinfdan to'plangan suratlar sonini yozib oldi.

1- A	1- B	1- D	2- A	2- B	2- D	3- A	3- B	4- A	4- B
3	7	8	8	5	6	2	2	4	5

Unga suratlarning umumiy sonini tezda hisoblashda yordam bering.
Hisoblashning qulay usulini o'ylab ko'ring.

3. Rasmlar ko'rgazmasi uchun uzunligi 5 m 6 dm va balandligi 1 m 8 dm kichik bo'lgan devor tayyorlandi. Bu devorning yuzi qanday?

19. Masalalar yechish

4. Ko'rgazmaga uch uslubdagi rasmlar taqdim etildi. Har bir uslubda nechtdan rasm olib kelingan? Jami nechta rasm olib kelingan?

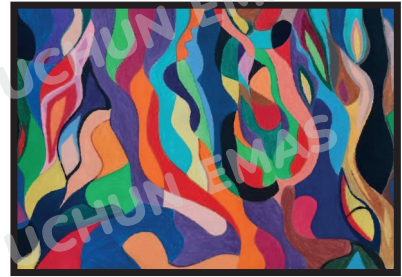
Qishloq manzarasi

176 ta rasm

Dengiz manzarasi

?, qishloq
manzarasidan
4 marta kam

Abstraksiya

?, barcha
manzaralarning
yarmi

?

5. Qo'shish va ayirish xossalariidan foydalanib, ifodalarni soddalashtiring.

$$x + 32\,674 + 17\,498$$

$$90\,045 + t + 23\,107$$

$$(35\,323 + z) - 17\,975$$

$$(b + 47\,127) - 12\,846$$

6. Tenglamalarni yeching.

$$2 \cdot x + 5\,657 + 4\,823 = 19\,678 - 4\,234$$

$$80\,750 - 900 : (250 - y) = 95\,589 - 14\,845$$

7. Taqqoslang.

$$a \cdot 790 \quad \square \quad a : 790$$

$$(x + 100) \cdot 2 \quad \square \quad (x + 200) \cdot 2$$

$$370 + a \quad \square \quad 370 - a$$

$$(800 - 40) \cdot y \quad \square \quad 760 \cdot y$$

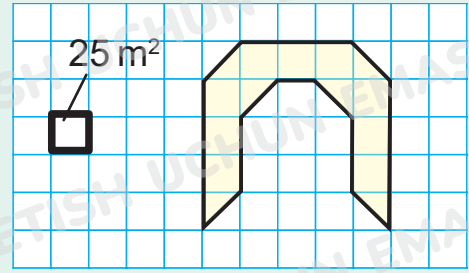
$$t \cdot 0 \quad \square \quad t \cdot 1$$

$$9\,000 : m \quad \square \quad 9\,000 \cdot m$$

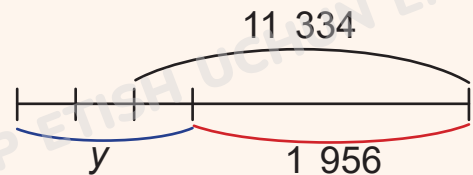
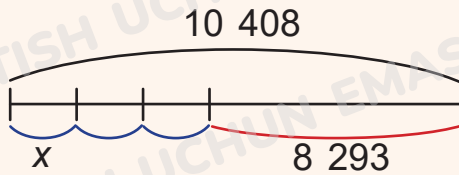
19. Masalalar yechish

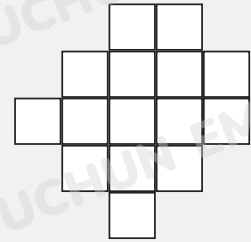
8. Rasmda ko'rgazma zalining rejasi keltirilgan. Chizmadagi 1 katak 25 m^2 maydonni bildiradi. Ko'rgazma zalining yuzi nimaga teng?

9. Sxemalardan foydalanib, tenglamalar yozing va ularni yeching.

10. Rasmda shakl shunday bo'yalganki, u uchta bir xil qismdan iborat ko'rinadi. Bu qanday amalga oshirilganligini ko'rsating.

11. Amallarni to'g'ri tartibda bajaring. Hosil bo'lgan so'z nimani anglatadi?

$$58 \cdot (17 \cdot 130 + 47 \cdot 40) - 22\,800\,000 : (70\,000 - 290 \cdot 200)$$

A 1 900

N 237 220

P 58 000

T 235 320

K 1 880

O 12 000

S 4 090

E 2 210

12. Yaponiya va Xitoydan kelgan sayyohlar ikki qavatli sayyohlik avtobusida sayohat qilishadi. Jadvaldan foydalaning va avtobusda qancha sayyoh borligini aniqlang.

	I qavat	II qavat
Yaponlar	8 nafar	?, 8 nafar ko'p
Xitoyliklar	?, 5 marta ko'p	17 nafar

20. Masalalar yechish

Yondosh mavzu:

Xalq raqslari

To'liq bo'linish,
bo'linish belgilari,
qo'shish va ayirishning
xossalari

1. Jadvaldan tanlang:

- a) 3 ga karrali sonlarni kamayish tartibida;
- b) 4 ga bo'linadigan sonlarni o'sish tartibida;

Tegishli harflardan qanday so'zlar hosil bo'ldi?

N	M	G	O	Z	I	U	L	J	T	O	A
40	16	381	56	426	375	28	723	716	844	800	543

2. Hisoblang.

$$6 \text{ h } 23 \text{ min } 32 \text{ s} + 7 \text{ h } 19 \text{ min } 54 \text{ s}$$

$$8 \text{ h } 17 \text{ min } 5 \text{ s} - 3 \text{ h } 28 \text{ min } 46 \text{ s}$$

$$(6 \text{ d } 23 \text{ h} + 3 \text{ d } 16 \text{ h}) : 5$$

$$(6 \text{ d } 7 \text{ h} - 2 \text{ d } 13 \text{ h}) \cdot 14$$

3. Konsertda 12 ta raqs guruhi va 18 nafar xonanda ishtirok etadi.

Har bir raqsning davomiyligi 5 min 40 s, har bir qo'shiqning davomiyligi 3 min 20 s. Bundan tashqari, konsertning ochilishi va yopilishiga 15 minut vaqt ajratildi. Konsert qancha davom etadi?

4. Tenglamalarni yeching.

$$(7\,521 + x) \cdot 24 : 20 = 9\,438$$

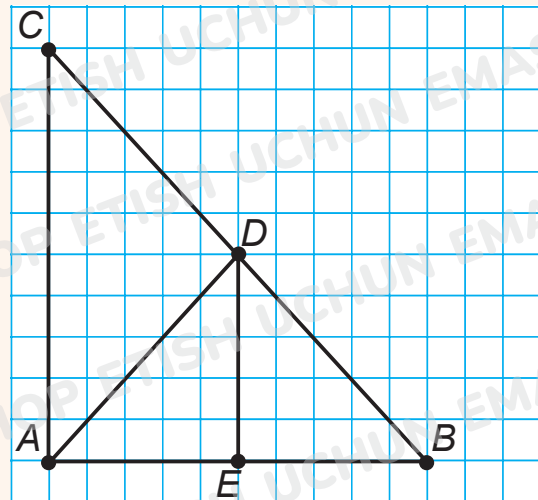
$$600\,000 - 780 \cdot (300 - y) = 486\,120$$

20. Masalalar yechish

5. Teng yonli uchburchak – bu ikki tomoni teng bo'lgan uchburchak. Chizmadan:

- a) barcha to'g'ri burchakli uchburchaklarni;
- b) barcha teng yonli uchburchaklarni toping.

6. O'tgan yili xalq raqslari festivaliga O'zbekistonning 3 528 nafar aholisi kelgan, sayyohlar esa o'zbekistonliklarga qaraganda 3 marta kam bo'lgan. Bu yil festivalda tomoshabinlar soni 417 nafarga, sayyohlar soni esa 527 kishiga oshdi. Bu yil festivalga qancha O'zbekiston aholisi tashrif buyurdi?

Yechish uchun jadvaldan foydalaning.

	O'tgan yili	Bu yil
O'zbekiston aholisi		
Sayyohlar		
Jami		

7. Bo'sh joylarni to'ldirib, misollarni daftaringizga yozing.

$$\begin{array}{r}
 + \begin{array}{r} 3 \square 0 \\ 36 \square \square \square 4 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r} \square 7 0 \\ \square 9 1 \square \end{array} \\
 \hline
 - \begin{array}{r} 9 \square \square \\ \square 4 0 \end{array} \begin{array}{r} 2 \square 3 \\ \square 7 8 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r} 351 \\ 94 \square \end{array}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \times \begin{array}{r} 2 \square 1 \square 4 7 \\ \square 4 \end{array} \\
 \hline
 + \begin{array}{r} 1 \square 2 7 \square 7 8 \square \\ 84 \square 84 1 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r} \square 5 8 \\ \square 6 \square \square 8 \end{array}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 - \begin{array}{r} 3 \square 2 5 \square \\ 35 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 50 \\ \square \square \square \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r} 22 \\ \square \square \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r} 2 \square \\ \square \square \end{array} \\
 \hline
 0
 \end{array}$$

20. Masalalar yechish

8. Hisoblang. Amallarni to'g'ri tartibda qo'ying va bir nechta o'zbek raqslarining nomlarini toping.

a) $(61 \cdot 390 - 4 \cdot (8\,762 - 2\,900)) \cdot (1\,296 : 4 - 184)$

A 140 **V** 324 **N** 23 448 **R** 47 880

A 23 790 **L** 12 730 **O** 342 **T** 5 862

b) $(8\,308 - 17 \cdot (8\,562 - 8\,327)) \cdot 9 + 54\,600 : 6$

A 3 995 **K** 36 558 **N** 47 917 **R** 4 313

Z 38 817 **L** 235 **O** 9 100 **K** 12 125

9. Masalalarga ifodalar yozing.

a) Konsertda "Andijon polkasi"ga n nafar raqqosa raqsga tushdi. Tomoshabinlar orasidan ham m nafar erkak va ulardan 2 marta ko'p ayol raqsga qo'shildi. "Andijon polkasi"ga necha kishi raqsga tushdi?

b) Xalq raqslari aks etgan videoni dushanba kuni t nafar tomoshabin, seshanba kuni esa undan k nafar kam odam tomosha qildi. Agar bu videoni atigi 3 kun ichida 13 445 kishi ko'rgan bo'lsa, chorshanba kuni necha kishi ko'rgan?

10. Teng yonli uchburchakning perimetri 18 cm, tomonlaridan birining uzunligi 8 cm. Uning qolgan tomonlari uzunligi qanday bo'ladi?

11. Hisoblang.

a) $7\text{ h }45\text{ min }18\text{ s} + 4\text{ h }19\text{ min }48\text{ s}$

b) $6\text{ h }5\text{ min }21\text{ s} - 4\text{ h }37\text{ min }52\text{ s}$

d) $(2\text{ d }15\text{ h} + 4\text{ d }17\text{ h}) : 4$

d) $(9\text{ d }2\text{ h} - 5\text{ d }4\text{ h}) \cdot 3$

12. Festivalning har bir ishtirokchisiga 30 000 so'mlik foto ramka va 65 000 so'mlik guldasta sovg'a qilindi. Sovg'alarga qancha pul sarflangan?